

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Faisala Husseiniho a JUDr. Mariana Kokeše ve věci

žalobce: **Mgr. Dušan Dvořák**, narozený dne 12. 1. 1962
bytem Ospělov 6, 798 55 Ospělov

proti
žalovanému: **Ústavní soud**
sídlem Joštova 8, 660 83 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 7. 2019, sp. zn. SPR. ÚS 88/19,

takto:

- I. Žaloba **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce svou žalobou ze dne 10. 8. 2019 napadl rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 7. 2019, sp. zn. SPR. ÚS 88/19. Jím žalovaný žalobci (k žádosti „o přijetí opatření proti nečinnosti Ústavního soudu“) sdělil, že Ústava České republiky ani zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, předsedovi Ústavního soudu neumožňují vydávat „opatření předsedy Ústavního soudu“; žádosti žalobce tak dle žalovaného nebylo možno vyhovět.
2. Žalobce přitom k věci v žalobě uvedl, že dne 30. 5. 2019 podal žalovanému a Nejvyššímu soudu žádost, aby sdělili, zda a jakým předpisem bylo zrušeno nařízení vlády č. 207/1920 Sb., o uvolnění výroby a obchodu s konopím a konopnými výrobky. Zatímco Nejvyšší soud tuto žádost rozhodnutím ze dne 4. 7. 2019, č. j. Zin 82/2019-34, zamítl, zůstal žalovaný nečinný. Proto podal žalobce dne 2. 7. 2019 žádost o přijetí opatření na ochranu proti nečinnosti, na kterou žalovaný reagoval žalobou napadeným rozhodnutím. Žalobce k tomu dodal, že uplatnil opatření proti nečinnosti, čímž splnil podmínky pro řízení před soudem. Zároveň navrhl, aby Krajský soud v Brně napadené rozhodnutí žalovaného zrušil.
3. Jelikož zdejšímu soudu nebylo dle obsahu žaloby zřejmé, zda žalobce podal žalobu proti rozhodnutí správního orgánu, nebo zda se jednalo o žalobu na ochranu proti nečinnosti žalovaného, požádal žalobce o upřesnění této otázky, a to usnesením ze dne 22. 8. 2019, č. j. 29 A 131/2019-52.
4. Žalobce na tuto žádost reagoval tak, že sdělením ze dne 26. 8. 2019 upřesnil, že rozhodnutí žalovaného považuje za rozhodnutí správního orgánu druhého stupně, protože je napadá žalobou proti rozhodnutí správního orgánu, Zároveň navrhl, aby soud k samostatnému řízení vyčlenil žalobu na ochranu proti nečinnosti žalovaného, a to s tím, aby následně Krajský soud v Brně žalovanému přikázal, aby o žádosti o informaci rozhodl.

5. Krajský soud v Brně usnesením ze dne 9. 9. 2019, č. j. 29 A 131/2019-77, rozhodl o tom, že se žaloba v části, v níž směřuje proti nečinnosti žalovaného, vylučuje k samostatnému projednání. Zároveň tímtéž usnesením rozhodl o tom, že se žalobci přiznává osvobození od soudních poplatků, avšak návrh žalobce na ustanovení zástupce z řad advokátů se zamítá.
6. Po seznámení se s obsahem žaloby a přiloženým i dokumenty dospěl zdejší soud k závěru, že žalobu je třeba, pakliže směřuje proti rozhodnutí žalovaného, odmítnout.
7. Sám žalobce totiž věc vymezuje tak, že se jedná o problematiku postupu žalovaného v případě žádosti žalobce o informace, a to dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“).
8. Podle § 16a odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace může podat žadatel, a) který nesouhlasí s vyřízením žádosti způsobem uvedeným v § 6, b) kterému po uplynutí lhůty podle § 14 odst. 5 písm. d) nebo § 14 odst. 7 nebyla poskytnuta informace nebo předložena konečná licenční nabídka a nebylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí žádosti, c) kterému byla informace poskytnuta částečně, aniž bylo o zbytku žádosti vydáno rozhodnutí o odmítnutí, nebo d) který nesouhlasí s výší úhrady sdělené podle § 17 odst. 3 nebo s výší odměny podle § 14a odst. 2, požadovanými v souvislosti s poskytováním informací.
9. Podle § 16a odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím o stížnosti rozhoduje nadřízený orgán.
10. Podle § 16a odst. 8 zákona o svobodném přístupu k informacím nadřízený orgán o stížnosti rozhodne do 15 dnů ode dne, kdy mu byla předložena.
11. S ohledem na to, že, jak již bylo řečeno, se záležitost týká postupu v případě žádosti dle zákona o svobodném přístupu k informacím, bylo třeba žádost žalobce „o přijetí opatření proti nečinnosti Ústavního soudu“ ze dne 2. 7. 2019 považovat materiálně za stížnost podle § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím. Ta je vůči žádosti na ochranu proti nečinnosti ve smyslu § 80 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) institutem speciálním, tedy vylučujícím obecnou úpravu ochrany proti nečinnosti (viz *Jelínková, J. – komentář k § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím*. In: *Jelínková, J. Tuháček, M. Zákon o svobodném přístupu k informacím: praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017; komentář dostupný v systému ASPI pod ASPI ID: KO106_1999CZ, právní stav k 24. 4. 2019).
12. Přitom povahou stížnosti podle § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím se ve své judikatuře opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud. V rozsudku ze dne 29. 10. 2009, č. j. 4 Ans 8/2009-71 (všechna níže uvedená rozhodnutí správních soudů jsou dostupná www.nssoud.cz), Nejvyšší správní soud konstatoval, že „[u]stanovení § 16a odst. 1 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím bylo do zákona doplněno novelizačním zákonem č. 61/2006 Sb. Nabrazuje dosavadní institut fikce negativního rozhodnutí povinného subjektu [srov. též důvodovou zprávu k zákonu č. 61/2006 Sb.: „Stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace ... je nový institut, který vznikl jednak v souvislosti s odstraněním institutu fikce rozhodnutí, tedy k pokrytí případů, kdy povinný subjekt vůbec v zákonné lhůtě na podanou žádost nereagoval či kdy poskytl pouze část informací (popř. informace, jichž se žadatel nedožadoval) a ke zbytku (obsahu) žádosti se nevyjádřil (tedy nevydal rozhodnutí o odmítnutí žádosti).], a je proto třeba považovat tento prostředek za procesní nástroj ochrany žadatele o informace v případě nečinnosti povinného subjektu, tedy v případě, kdy povinný subjekt v zákonné lhůtě neposkytne požadované informace, ani nevydá negativní rozhodnutí, popř. svým postupem nevyčerpá celý předmět podané žádosti o poskytnutí informací.“ Uvedená stížnost je tedy legislativně konstruována tak, aby, jak již bylo naznačeno, plnila obdobnou funkci, jako ve správním řízení obecně naplňuje § 80 správního řádu coby prostředek ochrany proti nečinnosti správního orgánu. Nejvyšší správní soud dále uvedl, že stížnost podle § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím je třeba

považovat za prostředek, který procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s.

13. V témže rozsudku Nejvyšší správní soud současně odmítl argumentaci, že se měl žalobce – žadatel o poskytnutí informace napřed soudně bránit nečinností žalobou proti nečinnosti při vyřizování stížnosti podané proti postupu stěžovatele podle § 16a odst. 1 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím a teprve potom případně proti nečinnosti při vyřizování žádosti o poskytnutí informací. Taková interpretace by podle Nejvyššího správního soudu vedla k tomu, že místo účelné a reálné ochrany ústavně zaručených veřejných subjektivních práv by se žadatelům o informace dostalo ochrany jen formální. Přístup k informacím by se oddaloval a soudní řízení se násobila. Vedle efektivity a rychlosti právní ochrany pak nelze pominout ani aspekt ekonomický. Výklad předestřený stěžovatelem by zbytečnými náklady zatěžoval jak žadatele o informace, tak správní orgány a v neposlední řadě i soudy.
14. Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře vyslovil i k aplikaci § 80 správního řádu a v něm vyjmenovaných opatření proti nečinnosti správního orgánu, a to tak, že se v tomto případě jedná o procesní nástroj v případě nečinnosti povinného subjektu, jehož případné bezvýsledné vyčerpání otevírá cestu k soudní ochraně před nečinností, kterou nadřízený orgán v rámci ustanovení § 80 správního řádu – a to z jakýchkoli důvodů – nenapravil. „*Opatření nadřízeného orgánu, vydané v rámci postupu dle ustanovení § 80 správního řádu tak není rozhodnutím ve věci samé, ale procesním prostředkem nápravy, kterým nadřízený orgán zajišťuje naplnění jedné ze základních zásad správního řízení, a to vyřizování věci bez zbytečných průtahů. O konkrétním opatření ke zjednání nápravy rozhoduje příslušný nadřízený orgán povinného. Pokud účastník řízení nesouhlasí s výsledkem, ke kterému nadřízený správní orgán dospěl v rámci postupu dle ustanovení § 80 správního řádu, pak ve smyslu § 79 a násl. s. ř. s. bezvýsledně vyčerpá opravné prostředky, které mu na ochranu proti nečinnosti poskytuje správní řád*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2012, č. j. 9 Ans 16/2012-84). Ve vztahu k usnesení vydanému dle § 80 odst. 6 správního řádu Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „*usnesení vydané správním orgánem podle § 80 odst. 6 správního řádu z roku 2004 není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. a nepodléhá přezkoumání ve správním soudnictví*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2010, č. j. 5 Ans 2/2010-127).
15. S ohledem na shodnou povahu stížnosti podle § 16a odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím a žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti podle § 80 správního řádu, je třeba i na rozhodnutí o stížnosti vydaná podle § 16a odst. 6 a 7 zákona o svobodném přístupu k informacím (právě za rozhodnutí ve smyslu § 16a odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím lze dle názoru soudu žalobou napadené rozhodnutí žalovaného materiálně považovat) vztáhnout závěry judikatury vztahující se k usnesení vydaným podle § 80 odst. 4 a 6 správního řádu. Je tedy třeba učinit závěr, že ani rozhodnutí o stížnosti vydaná podle § 16 odst. 6 a 7 zákona o svobodném přístupu k informacím nejsou rozhodnutími ve smyslu § 65 s. ř. s. (srov. usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2017, č. j. 47 A 13/2015-50).
16. Z uvedeného vyplývá, že žalobu je třeba odmítnout jako nepřipustnou podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (soud dle tohoto ustanovení odmítne návrh, který je dle s. ř. s. nepřipustný) za použití § 68 písm. e) s. ř. s. (žaloba je nepřipustná, domáhá-li se žalobce přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle tohoto nebo zvláštního zákona vyloučeno) a § 70 písm. a) s. ř. s. (ze soudního přezkoumání jsou vyloučeny úkony správního orgánu, které nejsou rozhodnutími).
17. Soud k tomu poznamenává, že tímto rozhodnutím není potenciálně nijak dotčena možná ochrana žalobcových práv, a to s ohledem zmíněné samostatné projednání žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu (nelze tedy hovořit o možnosti odepření přístupu k soudu).
18. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byla žaloba odmítnuta.

19. Závěrem soud poznamenává, že nejen s ohledem na důvody tohoto rozhodnutí nepřekládal, jak žalobce navrhoval, předběžnou otázku Soudnímu dvoru Evropské unie. Zároveň se zdejší soud blíže nezabýval podáními, která žalobce sice zaslal ke sp. zn. 29 A 131/2019, ale která měla spíše povahu písemností „na vědomí“ (primárně byla určena jiným orgánům a osobám), či s nyní projednávanou věcí nesouvisela.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 17. října 2019

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu